

na úkor ročníků mladších, takže dnes převažuje obyvatelstvo aktivní a produktivní. Lze však očekávat, že populace Evropy ochabne a že skutečnost tato bude mít vliv na hospodářské poměry Evropy, poněvadž náš hospodářský život je zařízen na určitý přírůstek obyvatelstva. Až mladé ročníky, méně zastoupené, nahradí ročníky starší, dnes silně zastoupené, nastane přírůstek zestárlých ročníků a budou převládat osoby starší. Depopulace přinese ovšem úlevu na pracovním trhu a zvýšení životní úrovně. Uvolnění na pracovním trhu znamená ovšem i jeho zeslabení, které bude třeba vyvážit zvýšením životní úrovně obyvatelstva. Můžeme s uspokojením konstatovat, že v naší republice i při přírůstku obyvatelstva výdělečně činného nebylo vlastně až do poloviny r. 1930 prakticky nezaměstnanosti. Pro budoucnost bude třeba plánovitě omezovat nezaměstnanost.

Dr. Jindřich.

Redakční rada pražská konala schůzi dne 16. prosince 1931 v místnostech »Všehrdu« za předsednictví doc. dra Klimenta. Zúčastnili se jí kolegové: Dr. Jindřich, Dr. Edelstein, Dr. Štafl, Dr. Pošvár, Dr. Reichert, JUC. Kapras, JUC. Kubálek a JUC. Müller. V debatě byly probrány tyto nejdůležitější body: Definitivní úprava věcí administrativních, zejména zasílání časopisu členům učitelských sborů a členům redakce. Agendu redakce vede kancelář spolku a výlohy hradí se stejně jako u ostatní spolkové agendy. Příští schůze stanovena na den 13. ledna 1932 o 6. hod. večer ve »Všehrdu«.

Redakční rada brněnská konala schůzi dne 14. prosince 1931 v místnostech staré fakulty za předsednictví doc. dra Zd. Neubauera. Zúčastnili se jí kolegové: Žáček, Chytil, dr. Bulín, dr. Wierer, Kepert, Dr. Hejdušek. V debatě byly probrány tyto nejdůležitější body: Loučení se starou budovou fakulty, debata o minulém čísle. Vzpomenuto významu filosofie Hegela a jeho vztahu k právní vědě. Debata o nových člancích a nové literatuře.

Redakční rada bratislavská konala schůzi dne 10. prosince 1931 na práv. fakultě za předsednictví J. Podhorányiho. Zúčastnili se jej kolegové: Dr. Přenosil, Dr. Jelinek a JUC. Luby. V debatě byl probrán program nejbližšího čísla. Místné příspěvky byly p. prof. Dr. Rauscherovi předloženy dodatečně k posouzení. Příští schůze stanovena na den 16. I. 1932 o 6½ hod. v semináři stredoevropskom.

L i t e r a t u r a

Dr. Miloslav Stieber: Dějiny veřejného práva ve střední Evropě. (Nástin.) Kniha první: Právo ústavní. — Praha, 1931, nákl. vlast., str. 160 in 8. — Nová práce prof. Stiebra je vlastně druhým vydáním jeho »Přehledu« z roku 1924, ale nebylo by správné myslet na pouhé opravené a rozšířené vydání, protože ve skutečnosti jde o zcela nové zpracování. To také dosvědčuje i rozsah nového díla, jehož zatím vychází první část, a to právo ústavní. V úzce vymezeném referátu, nelze probírat jednotlivosti systému Stiebrova, který především jest určen jako příručka posluchačům, nač patrně směřuje i podtitul »nástin«, protože představíme-li si další díly, nebude státi Stiebrův nástin za systémem Kadlcovým. A jestliže se nám nyní dostává nového systému o právních dějinách stredoevropských, budiž aspoň dovolena malá paralela mezi oběma díly, jichž tvůrci jsou přední representanti tohoto předmětu a vlastně také jeho zakladatelé. Jestliže Kadlec svůj systém rozčlenil teritoriálně podle jednotlivých státních skupin, Stieber zůstává věren spíše pojetí právníckému a snaží se pojímat celý komplex stredoevropské právní historie jako celek a rozdělit jej věcně. To je zásadní rozdíl mezi oběma pracemi a jako nelze namítat nic proti pojetí Kadlcově, tak zase naopak sluší Stiebrův způsob plně vyzdvihnouti tím spíše, že jeho autor musí se těžce probojováti za udržení dělení věc-

ného. Stiebrovo rozdělení má i tu výhodu, že se jím sleduje linie společných ideí v ústavních právech středoevropských, což zvláště vyniká tehdy, když jeho autor přestupuje meze roku 1918 a postihuje i vývoj poválečný. Je to sice pro nás známá skutečnost, že S. vždy upíná historii práva k systému platného práva, jak jsme toho byli svědky v jeho přednáškách o německém právu, ale nelze upříti, že toto navázání, které má i propedeutický význam, je tím důležitější, že mladá generace právnická už potřebuje — jak bych to označil — historie popřevratové. To je další rozdíl proti knize Kadlcově, která samozřejmě nemohla tuto dobu obsáhnouti, ale nepochybně rozdíl velmi dobrý. S. vlastně historickými výklady se zabývá v prvním díle své práce, v nichž oddělil historický vývoj států středoevropských předpřevratových od popřevratových. Hlavním pak zásadám právním je věnován díl druhý (Státní moc), kde jednak se podává výklad o monarchii absolutní, stavovské a konstituční a o demokracii, a jednak o poddaných. Zde je právě nejlépe viděti důsledky třídění věcného. Na mnoha místech pak se tu setkáváme s výkladem o vzniku velmi důležitých institutů právních (srov. na př. výklad o velezradě v trest. zákoníku rakousk. str. 83), což je nesporně velmi vítáno pro pojetí platného práva. Kdežto Kadlec dále pak opomíjel zejména otázky vývoje agrárního práva i počátky nových směrů hospodářských, aby mohl se plně věnovati státnímu zřízení, S. podává několikrát základy historie hospodářské (srov. na př. jeho výklady o agrár. zřízení a o počátcích průmyslové výroby).

Určení knihy posluchačům vynutilo si leckde stručnost. Než nebezpečí nesrozumitelnosti, které je tu vždy, má-li se nějaký výklad podati zhuštěně, je vyváženo narativním slohem autorovým, kterým i explikaci těžkých právních institutů zpřijemňuje studentům prvního a druhého ročníku, jimž přece ještě nepřešly základní obecné pojmy tak do krve a kostí, jako se to dá předpokládat u posluchačů po první státnici. A tak po vydání tohoto prvního dílu veřejného práva a zároveň rozšířeném letošním vydání i soukromého práva (viz Všehrd XII., str. 176), očekáváme pokračování práce Stiebrovy. Ča.

Otto Peterka: Zur Rechtsgeschichte des Prager Buchdrucks. — Marburg in Hessen, 1931, Elwert. Zvl. neprodejný otisk z Heymannových Arbeiten zum Handels-, Gewerbe- u. Landwirtschaftsrecht: čís. 62: Beiträge z. Wirtschaftsrecht, st. 414—444 in 8. — Zaznamenáváme zajímavou studii o autorském právu v Čechách, v níž autor zaujal řadu nových hledisek a kde hlavně reviduje dřívější názory na podkladě nových studií archivních. Poněvadž o počátcích a vývoji autorského práva tu nás nemáme dosud soustavnější studie než Kadlcovy (1893), je nutno tím spíše práci Peterkovu vítati. Ča.

PhDr. Zdeněk Kristen: Soud dvorský a jeho knihy za krále Ladislava. — Praha, 1931, filosof. fakulta, str. VI—79 in 8. »Práce z vědec. ústavů« sv. 39. Kč 15.— — Kristenova práce vyšla sice teprve roku letošního, ale vznikem se datuje již z r. 1923 a byla vytištěna r. 1927. Proto nepřihlíží k novému vydání Friedrichových desk dvorských (první kniha půhonná, srov. Všehrd, XI., str. 206) a hlavně k jeho úvodu tamtéž. Právě však proto, že se zabývá obdobím jednak dosti opomíjeným a jednak také zajímavým, poněvadž za doby Ladislavovy byly učiněny pokusy o nápravu v dvorském soudě, je i se stanoviska právnického velmi zajímavá. V úvodě především se podává stručný nástin vývoje soudu dvorského až do krále Ladislava Pohrobka a na to následuje vylíčení vývoje za jeho doby, spolu s exkursem o královském prokurátorovi, v němž K. značně doplňuje a opravuje hlavně vývody Demelovy. Pak se věnuje autor stavu soudu dvorského a desk dvorských, načež diplomatickou metodou rozbírá písemnosti dvorského soudu. Nejprve si všímá příručních knih, pak knih soudnictví nesporného (pře odúmrtí), pak sporného (pře půhonné) a v VII. kap. ještě jednání o změnách majetkových, což by ovšem systematicky patřilo před kapitolu předešlou. Závěrem se podává přehled jiných manských soudů v Čechách.